

Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

01.01.25

Hørings svar: Norges nye klimamål for 2035

Bellona takker for muligheten til å komme med innspill på Norges nye klimamål for 2035. Regjeringen har definert 55-80 prosent reduksjon sammenlignet med 1990 som relevant spenn for dette målet. Bellona vil foreslå et konkret mål for 2035, og løfte frem elementer som bør vurderes som del av et nytt klimamål og eventuelle endringer av klimaloven.

Bellona mener et innenlands klimamål vil være særlig viktig for å omstille Norge i tråd med 1,5-gradersmålet. Det er i dag usikkerhet om en rekke viktige faktorer som vil påvirke vår evne til å nå et nytt overordnet klimamål. Norges videre samarbeid med EU om ikke-kvotepliktig sektor eller arealbrukssektoren er ikke avklart, det er usikkerhet om tilgang og pris på kvoter, opptak av CO₂ i skog avtar dramatisk mange steder, og rammeverk fra internasjonale klimaforhandlinger tar tid å utvikle. Samtidig er kompleksiteten i klimapolitikken økende, med ulike sektormål, ulike baselines, egne omstillingsmål og klimanøytralitetsmål. I en slik situasjon kan betydningen av å møte et regnskapsmessig sjekkpunkt oppfattes som viktigere enn hvilke grep man tar for å nå det. Bellona vil i dette svaret peke på eksempler på dette og behovet for en ny tilnærming i norsk klimapolitikk.

Bellona anser Miljødirektoratets rapport M2625 «Et 2035-bidrag som sikrer omstilling nasjonalt» som et godt dokumentert grunnlag for etablering av nytt klimamål. Bellonas forslag bygger i stor grad på Miljødirektoratets overordnede vurderinger i denne rapporten.

Klimamålets bakgrunn

Klimaendringer skaper allerede i dag store konsekvenser for menneskers liv og helse globalt. Endringer i tidligere stabile værmønstre, som økt intensitet og variabilitet, endrer grunnlaget for mange typer menneskelig aktivitet. Livsgrunnlag kan forsvinne helt når ressurser flytter på seg eller

havstigning truer selve landet. Parisavtalens mål om å begrense oppvarming til 1,5 grader er avgjørende å motvirke de verste effektene av klimaendringer globalt.

Internasjonalt har Norge vært en aktiv pådriver i internasjonale klimaforhandlinger for ambisiøse klimamål. Nasjonalt har resultatene vært svært svake. Klimaforlikene i 2008 og 2012 satte et mål for 2020. Selv med en covid-relatert reduksjon på 3,2 prosent i 2020, ble målet ikke oppnådd. Ved utgangen av 2023 var norske utslipp 9,1 prosent lavere enn 1990. Over de neste seks årene må utslippene reduseres ytterligere med mer enn 40 prosentpoeng for å lykkes i å oppnå målet i 2030.

Handling er viktigere enn noensinne. Ny forskning estimerte tilnærmet ingen økt netto karbonbinding i skog, planter og jordsmonn i 2023¹. I Finland har karbonbindingen i skogene avtatt dramatisk – nok til å kansellere ut hele landets arbeid med utslippsreduksjoner (43 prosent) siden 1990². Vi kan være i ferd med å nå et punkt hvor naturen selv kan absorbere mindre, og sårbarheten om allerede lagret CO₂ vil øke. Klimaforskere har også over mange år advart mot mulige vippepunkter i jordas klima, som kollaps av regnskogen i Amazonas og Grønlandsisen – hvor videre oppvarming vil forårsake selvforsterkende og potensielt irreversible konsekvenser.

Etablering av et nytt klimamål for perioden etter 2030 må sette en kurs videre som holder 1,5-gradersmålet innen rekkevidde. Det må også danne grunnlag for ambisiøs norsk klimapolitikk i tråd med våre forpliktelser og vårt ansvar i et globalt fellesskap.

Behov for ny tilnærming

EUs vitenskapelige klimaråd konkluderer med at et klimamål på 90-95 prosent reduksjon innen 2040 vil samsvare med behovet for raskere reduksjoner i industrialiserte land og en rimelig byrdefordeling. Det tilsvarer et mål i 2035 på mellom 71 og 83 prosent. Klimarådet legger til grunn at målet om netto null utslipp skal oppnås globalt innen 2050, og at rike og industrialiserte land må gå foran i denne utviklingen.

Norge har et betydelig ansvar i omstillingen, og også et betydelig behov for omstilling. Tilgang på nok utslippsfri kraft har gjennom mange år dannet et godt grunnlag for elektrifisering og omstilling. Likevel har reduksjonen i utslipp vært begrenset. Det har vært liten vilje til lovmessig å påtvinge

¹ Ke, Ciaï, et al. (2024): Low latency carbon budget analysis reveals a large decline of the land carbon sink in 2023. <https://arxiv.org/pdf/2407.12447>

² Guardian (2024): What happens to the world if forests stop absorbing carbon? Ask Finland. <https://www.theguardian.com/environment/2024/oct/15/finland-emissions-target-forests-peatlands-sinks-absorbing-carbon-aoe>

sterkere grep på store utslippspunkter og -sektorer, blant annet i olje- og gassektoren. Og det har vært liten vilje til å utforme større avtaler med insentivstrukturer som kunne drive frem storskala omstilling. I juni 2024 slaktet Riksrevisjonen regjeringens styring og samordning av klimapolitikken³, som ikke «tilpasset en av vår tids største sektorovergripende samfunnsutfordringer». Klima- og miljøfaglige råd tas i liten grad hensyn til når beslutninger skal tas, Klima- og miljødepartementet har lite tyngde internt i regjeringen, og forsøk på samordning fører ikke frem. Uten et sterkt, uavhengig organ med vektig stemme og mandat til å følge opp Regjeringens politikk – som det britiske Climate Change Commission eller det danske Klimarådet – er det i Bellonas vurdering lite sannsynlig at Riksrevisjonens kritikk vil bli tilfredsstillende adressert.

Skal et ambisiøst klimamål for 2035 nås, behøves en helt ny tilnærming i norsk klimapolitikk. Overordnet må klimamålet benyttes som en faktisk driver for omstilling. Klimamålene må anses som en måte å videreutvikle og fremtidssikre våre aktiviteter på, og som grunnlag for ny verdiskaping som har en plass i et utslippsfritt samfunn. Dette finner også støtte i Klimalovens §1, som sier at «Loven skal fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050» (vår kursivering).

Bellona mener Norge bør legge til grunn for en kraftfull klimapolitikk at

- 1) Klimatiltak skal skape varige utslippsreduksjoner.
- 2) Klimatiltak skal bygge kompetanse i og legge til rette for omstilling av norsk næringsliv.
- 3) Klimatiltak skal utvikle løsninger med global relevans og markedspotensial.

Listen over er ikke uttømmende og bør suppleres av andre elementer. Tiltak bør for eksempel ikke gjøre betydelig skade på andre områder, i tråd med Do No Significant Harm-prinsippet lagt til grunn i EUs taksonomi.

Gode klimatiltak forsvarer høyere kostnader

Klimatiltak som skaper varige reduksjoner, omstiller Norge og utvikler løsninger til å dekke et globalt behov, bør prioriteres. Slike tiltak bør også kunne forsvare vesentlig høyere tiltakskostnader.

³ Riksrevisjonen (2024): Myndighetenes styring og samordning for å nå Stortingets vedtatte klimamål. <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2023-2024/myndighetenes-styring-og-samordning-for-ana-stortingets-vedtatte-klimamal/>

Ett eksempel på dette er det norske Langskip-prosjektet for etablering av karbonfangst og en transport- og lagringsinfrastruktur. Beslutningen fra Solberg-regjeringen om å igangsette Langskip har løftet arbeidet med karbonfangst og -lagring til et nytt nivå. Prosjektet vil direkte redusere norske utslipp med ca. 750 000 tonn CO₂ årlig gjennom fangst ved Heidelberg Materials og Hafslund Celsio, begge *first-of-a-kind* prosjekter, og sørger for utbygging av første kommersielle lagerlokalitet i Nordsjøen.

Den internasjonale effekten er likevel av langt større betydning enn den norske. Konkrete planer for etablering av et geologisk CO₂-lager har akselerert planer i europeisk industri. Over de siste årene har store internasjonale aktører innen industri, gjødselproduksjon og avfallsforbrenning utviklet fangstprosjekter og inngått avtaler om CO₂-lagring med Northern Lights. Flere land har også fulgt etter Norge og etablert egne prosjekter, blant annet for lagringsløsninger. Langskip var startskuddet for dette.

Langskip bidrar til varige utslippsreduksjoner i Norge, bygger kompetanse og omstilling i norsk prosess- og leverandørindustri, og utvikler løsninger som har et enormt internasjonalt markedspotensial. Investeringene i Langskip vil ha betydning langt utover effekten i det norske utslippsregnskapet.

Andre eksempler som kan løftes frem er norsk elbilpolitikk og anskaffelsespolitikken for norske ferger. Elbilpolitikken har drevet en rask og omfattende omstilling av personbiltrafikken bort fra fossile brensler, og bygget videre på norsk kompetanse innen teknologi og infrastruktur. Den skapte et marked av helt avgjørende betydning i en tidlig vekstfase for elbiler internasjonalt. Omstillingen av fergesektoren gjennom det siste tiåret er drevet av offensiv anskaffelsespolitikk fra Statens Vegvesen. Over halvparten av norske ferger er nå utslippsfrie, hvilket har redusert store utslipp og drevet teknologiutvikling i norske leverandørmiljøer til verftsneringen. Læringspunkter her er også av internasjonal betydning.

Dropp tiltakene som ikke leverer

Det finnes også flere eksempler på klimatiltak som ikke leverer på målene ovenfor.

Kvotekjøp har blitt en sentral del av norsk klimapolitikk. Målet har vært å utløse de billigste klimatiltakene først, med kostnadseffektivitet som målestokk. Regjeringen inngikk senest i november nye avtaler om kvotekjøp fra Jordan, Senegal, Benin, Zambia.

Norge kjøper også kvoter fra Usbekistan gjennom samarbeid med Verdensbankfondet Transformative Carbon Asset Facility. Usbekistan scorer svært lavt på Transparency Internationals

korupsjonsindeks⁴, og det er liten grad av innsyn i landets økonomi og disponeringer. Det er også et av landene som nå investerer i kjernekravteknologi fra Russland. Ettersom russiske Rosatom har blitt en så tydelig spiller i krigen i Ukraina⁵, mener Bellona det er risiko for at Norge gjennom kvotehandel potensielt kan bidra til å motarbeide egen politikk på andre områder, og i dette spesifikke tilfellet styrke finansieringen av Russlands krigsmaskineri.

Deler av det norske politiske landskapet mener kvoter bør brukes i større omfang og direkte inn mot klimamålene. I stedet for å investere i egen omstilling nå, ønsker man i større grad å betale andre for å omstille seg *først*. Dette vil medføre at utslippskutt i Norge skyves utover i tid. Norge vil betale for en slik utsettelse med penger (gjennom kvotehandel), med nye risikofaktorer som fremtidig tilgang og pris på kvoter, med nye avhengigheter til andre lands utslippskutt, og med mulig svekket konkurransekraft overfor landene som faktisk omstiller. Norge vil antakelig også ha mindre fleksibilitet til å håndtere nye utfordringer, som for eksempel redusert karbonopptak i norsk skog.

Bellona mener tilnærmingen er feilslått. Kvotekjøp gir vanskelig verifiserbare utslippsreduksjoner, ingen form for kompetansebygging eller omstilling av norsk næringsliv, og utvikler ikke klimaløsninger for et globalt marked, og bør derfor ikke lenger være en løsning for oppfyllelsen av norske klimaforpliktelser. Det betyr likevel ikke at Norge ikke skal bidra internasjonalt – betydelige midler skal fortsatt kanaliseres gjennom Klima- og skoginitiativet og andre former for klimafinansiering. Men slik klimafinansiering bør ikke kunne benyttes som en fleksibilitetsmekanisme i tilfelle Norge ikke evner å møte egne reduksjonsmål hjemme.

Et annet sentralt virkemiddel for både tidligere og sittende regjering er bruk av flytende biodrivstoff i veitrafikken. Biodrivstoff kan skaleres raskt etter behov og er en politisk nyttig «fleksibilitetsmekanisme» som gir store utslippskutt på papiret, ettersom produksjonsutslipp ikke telles i Norge og forbrenningsutslipp regnes som null pga. biologisk opprinnelse. (Det betyr likevel ikke at utslippene er null.)

Vurdert etter de tre punktene over kommer også biodrivstoff svært dårlig ut: Substitusjon av drivstoff gir ingen varige utslippsreduksjoner, det driver ingen omstilling i norsk næringsliv (det kan argumenteres for at biodrivstoff i tilfeller hindrer omstilling), og det er svært lite potensial for

⁴ Transparency.org (2024). Corruption Perceptions Index. <https://www.transparency.org/en/countries/uzbekistan>

⁵ Bellona.org (2023): Rosatom during the war: how militarization of the Russian nuclear giant took place. <https://bellona.org/publication/rosatom-during-the-war-how-militarization-of-the-russian-nuclear-giant-took-place>

utvikling av løsninger til et globalt marked. Miljødirektoratet har konkludert med at biodrivstoff har *minimal* omstillingseffekt⁶.

I Regjeringens klimastatus og -plan skriver regjeringen at «På nåværende tidspunkt har Norge svakere kontrollsystem og bærekraftskriterier for biodrivstoff enn EU. (...) Videre gir svakere bærekraftskriterier økt risiko for at Norge blir et marked for biodrivstoff med dårligere bærekraftsegenskaper. I en slik situasjon vil den globale klimaeffekten av bruk av biodrivstoff være usikker.»⁷ På siden før skriver Regjeringen at: «Bruk av biodrivstoff er et av de dyreste klimatiltakene i Norge, der kostnadene veltes over på forbrukerne gjennom økte pumpepriser.»⁸

Ett av Regjeringens mest sentrale klimatiltak – som i Statsbudsjettet for 2025 utvides i omfang – har usikker global klimaeffekt, minimal omstillingseffekt og er likevel et av de dyreste klimatiltakene i Norge. Bellona mener insentiver for bruk av flytende biodrivstoff i veitrafikken må skrotes i sin helhet.

En faktabasert, offensiv og løsningsorientert klimapolitikk

Et ambisiøst klimamål for 2035 krever en langt mer faktabasert, offensiv og løsningsorientert tilnærming. Norge må være villige til å ta betydelige utviklingskostnader – som støtte, risikokapital og lån – for å bidra til å utvikle nye løsninger. Norge må også være villige til å sette en tydelig retning gjennom regulering og lovverk, for eksempel med høy CO₂-avgift og prioritering av strøm. Forutsigbarhet må skapes om at nødvendig infrastruktur kommer på plass, som ny kraft og et koordinert transport- og lagringssystem for fanget CO₂.

Et hjemmemarked for norske teknologimiljøer og leverandørindustri er mye verdt. Med det som grunnlag for eksport av løsninger, kan man forsvare betydelig høyere investeringer fra staten. Bellona mener kostnad per tonn utslippskutt kan være langt høyere enn kvoter eller tilsvarende alternativer hvis løsningen svarer til målene ovenfor.

En ny tilnærming i norsk klimapolitikk bør prioritere ned tiltak som ikke skaper varige utslippsreduksjoner og ikke gir reell omstilling av det norske samfunnet, og prioritere opp tiltak som

⁶ Miljødirektoratet (2023): «Et 2035-bidrag som sikrer omstilling nasjonalt», side 23.

<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2023/november-2023/-et-2035-bidrag-som-sikrer-omstilling-nasjonalt/>

⁷ KLD (2024): Regjeringens klimastatus og -plan, s. 56.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/1b2fd715fe494bd886a4756a49737670/no/pdfs/regjeringens-klimastatus-og-plan.pdf>

⁸ Ibid.

gir reelle reduksjoner og omstilling, og har et internasjonalt markedspotensial. Slik kan Norge både kutte egne utslipp og bidra effektivt til den globale omstillingen over de kommende tiårene.

Forslag til klimamål

Overordnet klimamål

Bellona støtter et ambisiøst, overordnet klimamål for 2035, i tråd med anbefalingene til Miljødirektoratet, IEA og EUs vitenskapelige klimaråd.

Bellona foreslår som overordnet mål: 80 prosent utslippsreduksjon innen 2035, sammenlignet med 1990.

Innenlands delmål

Bellona støtter etableringen av et delmål om innenlands utslippskutt.

Bellona mener Miljødirektoratets 2035-vurderinger er generelt gode. Likevel mener Bellona at potensialet i utslippskutt med CCS på industri og avfallsforbrenning er underestimert. Av 14 mill. tonn CO₂-utslipp årlig fra disse sektorene, viser Bellonas egne analyser at minst 10 mill. tonn CO₂ kan fanges og permanent lagres innen 2035 dersom virkemiddelpakke og infrastruktur blir prioritert politisk. Det er mer enn dobbelt så mye som Miljødirektoratet legger til grunn. Dersom alle tiltak blir gjennomført vil resterende utslipp i 2035 utgjøre om lag 13,5 million tonn CO₂ per år. Totalt (også inkludert biogene utslipp) gir dette en reduksjon på 73 prosent i 2035 sammenlignet med utslippsnivået i 1990.

Bellona foreslår som innenlands delmål: 70 prosent utslippsreduksjon innenlands innen 2035, sammenliknet med 1990, og at et mål for karbonfjerning fastsettes separat.

Separat mål for karbonfjerning

Bellona mener at et separat mål må etableres for karbonfjerning^{9,10}. Dette er avgjørende for å drive frem teknologier med stort potensial for å fjerne CO₂ som allerede har funnet veien ut i atmosfæren uten å vanne ut kraften bak viktige, men kostbare, utslippsreduksjoner. Karbonfjerning er også

⁹ Bellona.org (2024): Open letter on separate targets in 2040 climate framework by Carbon Market Watch. <https://eu.bellona.org/2024/01/08/open-letter-on-separate-targets-in-2040-climate-framework-by-carbon-market-watch/>

¹⁰ IEA.org (2023): Net Zero Roadmap. A Global Pathway to Keep the 1.5 °C Goal in Reach. 2023 Update. <https://www.iea.org/reports/net-zero-roadmap-a-global-pathway-to-keep-the-15-0c-goal-in-reach>

nødvendig for å balansere gjenværende utslipp og oppnå netto negative utslipp i andre halvdel av dette århundret.

I tråd med nyeste forskning på området¹¹ bør det etableres et separat mål som sikrer transparens og synliggjør ambisjoner. Det bør også legges føringer for hvilke metoder som kan regnes inn mot et mål, med sterk vekt på permanens (lagringstid). Kun permanent karbonfjerning kan kompensere for et fossilt utslipp¹².

Norge har gode forutsetninger for et separat mål for karbonfjerning. Bellona legger til grunn et potensial for bio-CCS i Norge på 1,4 mill. tonn per år (gitt 90 prosent fangstrate), og Miljødirektoratet legger til grunn et potensial for direktefangst fra luft på 1 mill. tonn. Bellona foreslår at et separat mål for karbonfjerning etableres for å reflektere dette potensialet.

Mål for arealbrukssektoren (LULUCF)

Norges arealbrukssektor har over flere tiår fungert som netto karbonlager. I 2022 bandt sektoren 13,7 mill. tonn CO₂-ekvivalenter¹³. Trenden er likevel nedadgående, på grunn av faktorer som klimaendringer, økte hogstrater og utbygging av infrastruktur. Ledende forskning på EU-nivå peker på endring i landbrukspraksis som et avgjørende mottiltak, for eksempel redusert hogstintensitet. Uten tiltak kan trenden undergrave bredere klimamål¹⁴.

EU har satt mål om å oppnå 310 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i karbonbinding fra LULUCF-sektoren innen 2030. Målet ble i 2023 revidert opp fra 225 mill. tonn, som innebar en økning i EUs totale klimamål og samtidig adresserte trenden med redusert karbonbinding i landsektoren¹⁵. Denne tilnærmingen bør også tas i bruk i Norge og inkluderes i fremtidige klimamål for å sikre tilstrekkelig klarhet og åpenhet om de relative bidragene fra utslippsreduksjoner og karbonlager mot netto null.

Fra 2010 til 2022 har EU registrert en betydelig reduksjon i netto karbonbinding i landsektoren. Nedgangen skyldes blant annet økt etterspørsel etter tømmer og ikke-bærekraftig skogbruk, effekter av klimaendringer som tørke og skogbranner, fortsatt drenering av organiske jordsmonn til

¹¹ Lamb, Geden, et al. (2024): [Countries need to provide clarity on the role of carbon dioxide removal in their climate pledges](#)

¹² Brunner, Hausfather, et al. (2024): [Durability of carbon dioxide removal is critical for Paris climate goals](#)

¹³ Nasjonal rapport om klimagassutslipp 1990–2022 (2024).

¹⁴ Allen, Frame, et al. (2024): Geological Net Zero and the need for disaggregated accounting for carbon sinks.

<https://www.nature.com/articles/s41586-024-08326-8>

¹⁵ Europa.eu (2024): Legislative train schedule, LULUCF regulation. <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/package-fit-for-55/file-lulucf-revision>

landbruksformål, og lavere netto økning i skogareal. EU opplever også konsekvensene av en økende etterspørsel for biomasse, til bioenergi og andre formål.

Norges nåværende LULUCF-mål er ikke på linje med EUs klimaambisjoner og bør styrkes. Å øke målet fra null netto utslipp til et mål for økt landbasert karbonbinding vil være en riktig tilnærming. Dette vil sette Norge i stand til å balansere uforutsigbare tap i karbonlagerkapasitet som følge av klimaendringer og øke total karbonbinding.

Mål for naturrestaurering

Norge bør også bidra til å beskytte og gjenopprette naturens karbonlagre, slik vi er forpliktet gjennom Naturavtalen (Kunming-Montreal), SDG 14 (UNOD) og Europas natur- og restaureringsloven. Naturavtalen forplikter landene blant annet til å ha *under aktiv restaurering* 30 prosent av forringede naturområder innen 2030. Bellona noterer at regjeringens naturmelding Meld. St. 35 (2023-2024) kun setter som mål å «klargjøre omfanget» av forringede arealer innen 2030.

Et av Norges største naturtap er nedbeitingen av omtrent 5000 km² tareskog langs kysten av Nord-Norge. Tareskogen absorberer store mengder CO₂ og spiller en avgjørende rolle i å støtte komplekse økosystemer med et rikt artsmangfold. Økt biologisk mangfold i tareskog styrker havets motstandskraft mot klimaendringer. Et variert og rikt økosystem er bedre rustet til å håndtere påvirkninger som temperaturøkning, forsuring av havet og ekstremvær. Restaurering av tareskog vil bidra til karbonopptak, men også å gjøre havets økosystemer mer stabile og tilpasningsdyktige i møte med fremtidige klimaendringer.

Tareskogens rolle som karbonlager og driver for biologisk mangfold og karbonlagring bør anerkjennes gjennom inkludering i Norges LULUCF-sektor, på linje med mangroveskog, ålegress og myr. For at dette skal være mulig, må metodikk for overvåking, måling, rapportering og verifisering (MRV) være grundig gjennomgått og testet før implementering, for å sikre nøyaktige og pålitelige data som underbygger både karbonbudsjettet og insentivene for restaurering og beskyttelse.

Bellona foreslår at det etableres et nasjonalt overvåkingsprogram for å identifisere forringet eller tapt natur, både på land og i vann, som kartlegger referanseområder, potensialet for restaurering og sikrer kontinuerlig oppfølging.

Bruk av fleksible mekanismer

Regjeringen påpekte i forbindelse med inngåelse av kvotekjøpsavtaler i november 2024 at Norges forpliktelser under Parisavtalen skal nås uten bruk av kvoter (under art. 6). Det er et viktig prinsipp

som må opprettholdes. Bellona mener det er riktig av Norge å bidra med klimafinansiering for å understøtte internasjonale omstillingsprosjekter, men feil å legge opp til at kvoter skal bidra mot klimamål. Dette må komme i tillegg til nødvendige investeringer i egne utslippsreduksjoner.

Betydelig usikkerhet om fremtidig tilgang og kostnadsbilde for kvoter er også påpekt gjentatte ganger, bl.a. av Miljødirektoratet. Usikkerhetene forbundet med kvoter fremover gjør kvoter dårlig egnet som grunnlag for mål eller delmål.

Bellona mener derfor det ikke er hensiktsmessig å etablere et overordnet mål med kvotekjøp gjennom Artikkel 6 som sikkerhetsventil.

Samarbeid med EU

Omfanget av et videre samarbeid med EU vil påvirke hvilke fleksibilitetsmekanismer Norge kan benytte seg av etter 2030. ETS er implementert gjennom EØS-avtalen og videreføres. Bellona legger til grunn at Norge vil delta videre også i Innsatsfordelingsforordningen (ESR).

Bellona foreslår at fleksibilitetsmekanismer i EUs klimarammeverk skal kunne benyttes inn mot et overordnet klimamål på 80 prosent reduksjon.

På vegne av Miljøstiftelsen Bellona,

Christian Eriksen
Fagsjef

Frederic Hauge
Stifter